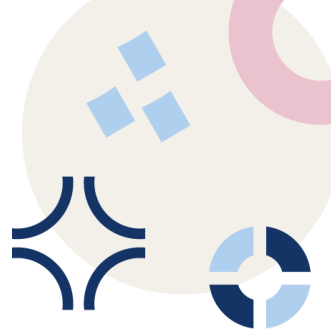

Lausunto ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 26/2024 vp)

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua hallintovaliokunnalle esityksestä ulkomaalaislain ja kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

Hallituksen esityksen tavoitteena on korostaa maahanmuuton hallintaa ja parantaa sitä kautta yhteiskunnan sisäistä turvallisuutta. Pyrkimyksenä on entistä määrätietoisemmin estää oleskeluluvan saaminen esimerkiksi viranomaisia harhauttamalla tai vääriä tietoja antamalla. Keskuskauppakamari yhtyy tavoitteeseen vahvistaa yhteiskunnan sisäistä turvallisuutta. Insentivejä harhauttaa tai antaa vääriä tietoja viranomaisille tulee pienentää.

Keskuskauppakamari kuitenkin huomauttaa, että Suomea vaivaa osaajapula, joka tulee syvenemään tulevana vuosina ja on jo nyt kasvun este. Moni yritys on riippuvainen hankkimastaan työvoimasta erityisesti tehtävissä, joihin on vaikea löytää Suomesta tekijöitä. Riskinä on, että kaistavaihdon kiello tulee lisäämään ilman asianmukaista työlupaa työskentelevien määrää Suomessa, ja vaikuttamaan heikentävästi myös myönteisen turvapaikkapäätöksen saavien mahdollisuuteen integroitua suomalaisille työmarkkinoille. Paperittomuuden lisääntyminen yhteiskunnassa ei ole kansallisen edun mukaista ja heikentää sisäistä turvallisuutta. Olennaista sisäisen turvallisuuden kannalta sen sijaan on varmistaa, että jokaisella yhteiskuntaan kotoutuneella ja työelämään integroituneella henkilöllä olisi mahdollisuuksia työhön ja toimeliaisuuteen myös lain tällä puolen.

Nyt voimassa olevien säädösten mukaan henkilö on voinut kielteisen turvapaikkapäätöksen saatuaan hakea työlupaa tilanteessa, jossa hänelle on tarjottu sellaista työpaikkaa, jonka alan tehtäviin on pula työvoimasta, eli hänellä on myönteinen TE-toimiston osapäätös. Tämä edellyttää muun muassa sitä, että työehdot ovat lainmukaiset ja saatavuusharkinta on tehty. Saatavuusharkinnassa arvioidaan, onko avoinna olevaan työpaikkaan kohtuullisessa ajassa saatavissa sopivaa työvoimaa EU- tai ETA-alueelta. Henkilö ei ole myöskään saanut syyllistyä rikoksiin ja hänellä täytyy olla aito kansallinen passi. Ehdot ovat siis jo valmiiksi melko tarkkarajaiset ja edellyttävät, että henkilön tarjoamalle osaamiselle ja panokselle on työmarkkinoiden tarve.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan pykälää 36 f § tulisi muuttaa siten, että mahdollisuus työ- ja yrittäjyyssperustaisen oleskeluluvan hakemiselle ja myöntämiselle mahdollistettaisiin edelleen sellaisille turvapaikanhakijoille tai kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille, jotka eivät ole nopeutetun menettelyn piirissä, ovat olleet yhtäjaksoisesti työsuhteessa suomalaiseen työnantajaan vähintään neljän kuukauden ajan, tai joilla on oppivelvollisuuttaan suorittavia lapsia Suomessa. Mahdollisuus työ- tai opiskeluperustaisen oleskeluluvan hakemiselle säilytettäisiin lisäksi henkilöille, jotka ovat suorittaneet Suomessa ammatillisen tai korkea-asteen tutkinnon tai ovat opintojensa loppuvaiheessa. Vaihtoehtoisesti nämä seikat voisi kirjata säännöskohtaisiin perusteluihin pykälän 36 e § kohdalle, jossa säädetään oleskeluluvan epäämisen kohtuuttomuudesta.

Lisätietoja: Suvi Pulkkinen, puh. 050 404 1810, suvi.pulkkinen@chamber.fi